

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Anatolie Țurcan,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, declarat de avocatul Denis Tereșchin, în numele inculpatului

Gasparyan Davit XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 02.08.2016 – 24.01.2018,
instanța de apel: 22.05.2018 – 19.06.2019,
instanța de recurs: 17.02.2020 – 12.05.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 24 ianuarie 2018, Gasparyan Davit a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) lit. c) Cod penal, pe motiv că ***fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.***

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Gasparyan D. se învinuiește că, în perioada 25 mai 2013 – iunie 2013, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se în automobilul lui Nichiforov R., în fața filialei băncii „Mobiasbanca” din XXXXXX XX, XXXXXX, sub pretextul de a investi bani într-o afacere cu bijuterie, prin înșelăciune și abuz de încredere, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor mijloace bănești, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, a însușit de la acesta suma de 11.300 dolari SUA, după care, fără a-și onora obligațiile asumate, nu i-a restituit mijloacele bănești, cauzând părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 141.412 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a

bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că inculpatul Gasparyan D. a pledat nevinovat și a declarat că cunoaște partea vătămată de aproximativ 9 ani. A luat un împrumut de la acesta în mărime de 7000 dolari SUA și a eliberat o recipisă, în care nu este specificat că se obligă să achite procente pentru suma împrumutată. În anul 2015 a restituit datoria în două rate. Prima dată a întors suma de 2000 dolari SUA, în prezența lui Gladuneac L., iar a doua oară – 5000 dolari SUA, în prezența lui Lașcov A. Aproximativ în anul 2012-2013 a procurat de la o casă de amanet un inel la prețul de 2800 dolari SUA, bani pe care i-a luat de la partea vătămată. Urmau să realizeze împreună acest inel mai scump și să obțină ambii profit. Deoarece nu a găsit cumpărător, peste 4-5 luni i-a transmis inelul lui Nichiforov R., pentru ca acesta să-l vândă. Suma de 4300 dolari SUA pe care o solicită partea vătămată este prețul cu care a dorit să vândă inelul și i l-a dat acestuia pentru comercializare. A transmis inelul lui Nichiforov R., în momentul în care a semnat și recipisa pentru suma de 7000 dolari SUA. Ulterior, Nichiforov R. i-a întors de mai multe ori inelul pentru a-l vinde, însă i-l dădea înapoi deoarece nu-l putea înstrăina. Nichiforov R. i-a cerut să-i elibereze două recipise: una pentru suma de 7000 dolari SUA și alta pentru suma de 4300 dolari SUA, iar el nu a fost de acord cu ultima sumă, pentru care i-a transmis inelul.

Partea vătămată Nichiforov R. a relatat că în anul 2013, inculpatul i-a propus să investească bani în afacerea lui, urmând să obțină profit. Inculpatul a împrumutat de la el suma de 7000 dolari SUA pentru afaceri. Acesta i-a spus că va cumpăra de acești bani un diamant, pentru care avea deja un potențial cumpărător. Peste 2-3 săptămâni, inculpatul l-a anunțat că a găsit un inel cu diamant la prețul de 2800 dolari pe care ar putea să-l vândă la prețul de 4300 dolari. S-au întâlnit și inculpatul i-a arătat un inel, iar el i-a transmis suma de 2800 dolari. Ulterior, inculpatul i-a eliberat o recipisă pentru suma de 7000 dolari SUA, iar pentru a doua sumă a refuzat să întocmească recipisă pe motiv că încă nu a vândut inelul. Inculpatul i-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 11.300 dolari SUA. Din această sumă nu i-a fost restituit nimic. Suma dată include și prețul inelului care urma să fie vândut cu 4300 dolari. Paralel a depus o cerere de chemare în judecată împotriva inculpatului privind încasarea datoriei în sumă de 7000 dolari.

Astfel, ***nu au fost prezentate probe*** pertinente și concludente care ar demonstra că inculpatul ***a dobândit ilegal, prin abuz de încredere și înșelăciune banii părții vătămate***, iar acuzarea s-a limitat doar la declarațiile ultimului care a indicat că de la el, prin înșelăciune, au fost sustrași bani în sumă de 11.300 dolari SUA.

Prin urmare, inculpatul urmează a fi achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că ***fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii***.

Ori, nici partea vătămată, nici martorii acuzării, ***nu au confirmat*** cu certitudine ***că inculpatul***, prin acțiunile sale, ***a comis escrocheria***.

Totodată, lipsesc dovezi că inculpatul s-ar fi eschivat de la achitarea împrumutului, acesta recunoscând existența datoriei.

În cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată **nu au fost prezentate probe** certe și concrete **privind săvârșirea** de către inculpat a **infracțiunii** incriminate, fapta acestuia constituind un delict civil.

Astfel, în **lipsa probelor** concrete **privind săvârșirea infracțiunii** de către inculpat, când în afara presupunerilor nu există alte probe, dubiile privind comiterea de către inculpat a infracțiunii ce i se impută urmează a fi interpretate în favoarea acestuia.

Deci, a fost stabilit că vinovăția inculpatului **în săvârșirea infracțiunii** imputate nu a fost dovedită, iar acesta urmează a fi achitat, în temeiul **art. 390 alin. (1) pct. 3)** Cod de procedură penală, pe motiv că **fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii**, în conformitate cu prevederile **art. 390 alin. (1) pct. 4)** Cod de procedură penală.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Botanica, Carolina Lupașcu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

Apelanta a invocat că sentința nu este suficient de argumentată, fiind omise în mod evident circumstanțe concrete care formează obiectul învinuirii.

Ori, instanța de fond nu a analizat probele administrate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluzentei, veridicității și coroborării lor și incorect a conchis că inculpatul urmează a fi achitat.

În cadrul examinării cauzei a fost stabilit că inculpatul, folosindu-se de faptul că anterior partea vătămată a manifestat încredere în el, i-a prezentat adevărul denaturat, creând artificial probe în acest sens, ca prezentarea unei bijuterii scumpe, prezentarea unor persoane din mediul de afaceri, propunerea unor scheme de afaceri care nu s-au soldat cu rezultate, recunoscând, la sfârșit, că nu avea intenția să restituie banii, invocând în calitate de motiv al neexecutării angajamentelor asumate, faptul că partea vătămată s-a adresat organelor de drept.

Acuzarea a prezentat suficiente probe care confirmă legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă săvârșită de inculpat și urmările prejudiciabile sub forma cauzării daunelor deosebit de mari părții vătămate, ce se confirmă prin declarațiile acestuia și ale martorilor acuzării.

3.1. A declarat apel și avocatul Vitalie Caldîba, în numele părții vătămate Nichiforov R., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu încasarea din contul lui în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 11.300 dolari SUA.

Apelantul a indicat că instanța neîntemeiat a ignorat probele acuzării, care dovedesc vinovăția inculpatului. Ori, acesta nu a negat circumstanțele faptice puse la baza învinuirii, nefondat afirmând despre existența cărorva relații civile între părți și care nu au fost confirmate pe parcursul cercetării judecătorești.

Prin urmare, inculpatul prin înșelăciune și abuz de încredere, a scos mijloacele bănești din posesia și administrarea părții vătămate și le-a trecut ilegal în stăpânirea sa și a altor persoane, obținând posibilitatea reală de a se folosi sau de

a dispune de mijloacele bănești străine după dorința sa, prin ce se atestă realizarea infracțiunii de escrocherie.

Ori, alături de alte circumstanțe, intenția criminală a inculpatului s-a demonstrat prin situația extrem de neprielnică a ultimului care și-a asumat anumite angajamente la momentul încheierii pretinsei tranzacții, lipsind și fundamentarea economică a acesteia, precum și caracterul nerealizabil, inculpatul neavând careva activități reale aducătoare de beneficii.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Gasparyan Davit a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau și a exercita activități legate de gestionarea bunurilor materiale pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

Instanța de apel a constatat că în perioada 25 mai 2013 – iunie 2013, inculpatul Gasparyan D., urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se în automobilul lui Nichiforov R., în fața filialei băncii „Mobiasbanca” din XXXXXX XX, XXXXXX, sub pretextul de a investi bani într-o afacere cu bijuterie, prin înșelăciune și abuz de încredere, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor mijloace bănești, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat, a însușit de la acesta suma de 11.300 dolari SUA, după care, fără a-și onora obligațiile asumate, nu i-a restituit mijloacele bănești, prin aceasta, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 141.412 lei.

Instanța de apel a reținut că inculpatul, fiind audiat în ședința de judecată, și-a menținut poziția manifestată în cadrul urmăririi penale și în instanța de fond.

Totodată, potrivit declarațiilor părții vătămate, inculpatul s-a împrietenit cu el, i-a câștigat încrederea și, cunoscând că dispune de mijloace financiare, i-a solicitat cu împrumut mai multe sume mici de bani pe care i le-a restituit în termen.

Ulterior, inculpatul și-a asumat fals angajamentul de a investi bani într-o afacere cu bijuterii și a solicitat un împrumut de 11.300 dolari SUA, iar pentru a fi convingător și a crea imaginea că este de bună-credință, a întocmit recipisa pentru suma de 7000 dolari SUA. Însă, niciunul din angajamentele asumate de către inculpat la primirea banilor, nu a fost realizat.

Afirmațiile inculpatului că banii pe care i-a împrumutat au fost restituiți sunt irelevante, ***acesta prezentând ca probe declarațiile prietenilor săi, care nu au fost prezenți la momentul restituirii banilor părții vătămate***. Mai mult, inculpatul nu a prezentat recipisa sau un alt act care să confirme restituirea datoriei, iar partea vătămată neagă primirea banilor.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari.

În același timp, instanța de apel a statuat că, apărarea a prezentat copia ***hotărârii*** prin care de la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate datoria de 7000 dolari SUA, în baza recipisei de împrumut.

Deci, partea vătămată are posibilitatea să se adreseze cu acțiune civilă privind încasarea de la Gasparyan D. a diferenței de 4300 dolari SUA

5. Avocatul Denis Tereoschin a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de apel a încălcat prevederile art. 6§1 din CEDO, în aspectul acuzațiilor imprecise, depășirii limitelor învinuirii și lipsei de motivare a hotărârii.

Astfel, conținutul deciziei adoptate este contradictoriu, instanța de apel constatând că partea vătămată indică în instanța de apel că banii la care pretinde constituie datorie, totodată, stabilind și faptul că părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu.

Pe lângă aceasta, în instanța de apel a fost prezentată copia hotărârii din 12.04.2018 prin care de la Gasparyan D. s-a încasat în beneficiul lui Nichiforov R. datoria în baza recipisei de împrumut, în sumă de 7000 dolari SUA.

Concluzia instanței de apel că eliberarea recipisei a constituit o metodă de însușire a banilor părții vătămate este eronată, or, existența recipisei și hotărârii judecătorești în cauza civilă servește temei de pronunțare a unei sentințe de achitare, aceasta fiind prezumată a fi un contract de împrumut și nu poate fi interpretat altfel.

Instanța de apel a ignorat și faptul că partea vătămată, la diferite etape ale procesului penal, a depus declarații contradictorii. Astfel, la 17.02.2016, partea vătămată a declarat că pe parcursul anului 2013, i-a împrumutat inculpatului 7000 dolari SUA și 4300 dolari SUA. Ulterior, potrivit procesului-verbal de confruntare, partea vătămată i-a împrumutat 7000 dolari SUA și 2800 dolari SUA, astfel că suma a fost micșorată la 9800 dolari SUA. Totodată, în cadrul confruntării, partea vătămată a concretizat că i-a împrumutat inculpatului 9800 dolari SUA, iar restul sumei – 1500 dolari SUA, constituie procente.

Totodată, potrivit reclamației anexate la dosar, întocmită de partea vătămată la 09.08.2016 și expediată inculpatului, acesta face trimitere la recipisa în baza căreia a fost pornită cauza penală și susține că banii au fost împrumutați.

Deci, cauza penală a fost pornită la 14.03.2016, în temeiul plângerii lui Nichiforov R., iar potrivit reclamației din 09.08.2016, acesta afirmă existența relațiilor civile/contractuale și face trimitere la recipisă și restituirea împrumutului, dar nu a prejudiciului. Ori, instanța de apel nu a dat nicio apreciere acestei recipise, anexate la materialele cauzei la cererea părții vătămate.

Mai mult, instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei doar declarațiile părții vătămate și ale martorilor acuzării, decizia fiind bazată pe presupuneri și contrară prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel eronat a constatat modalitatea comiterii escrocheriei, deoarece în textul recipisei nu este specificat scopul împrumutului, conform probelor administrate, fiind stabilit că inculpatul a împrumutat de la partea vătămată 7000 dolari SUA, iar instanța de apel a depășit limitele judecării cauzei, presupunând alte acțiuni.

La 15.10.2018, apărarea a solicitat anexarea la materialele dosarului penal a copiei cererii de chemare în judecată depusă de Nichiforov R., în care amănunțit sunt descrise circumstanțele în care a împrumutat lui Gasparyan D. banii, copia certificată a depozițiilor martorului Gladuneac L. pe marginea cauzei civile, copia autenticată a procesului-verbal al ședinței de judecată în cauza civilă nr. 2-

3074/17, în care Nichiforov R. declară că a împrumutat lui Gasparyan D. banii fără careva pretext și copia hotărârii motivate.

Astfel, decizia instanței de apel este în contradicție cu prevederile art. 1 din Protocolul 4 la CEDO, inculpatul fiind condamnat doar pentru simplul fapt că nu și poate onora obligațiile contractuale, existând deja o hotărâre judecătorească irevocabilă civilă, la care instanța de apel a făcut trimitere, contrazicând prin aceasta de fapt poziția susținută.

Contradictorialitatea deciziei instanței de apel se manifestă și prin faptul că a lăsat fără examinare acțiunea civilă a lui Nichiforov R., menționând că este imposibilă determinarea prejudiciului adus acestuia.

Pe lângă aceasta, decizia instanței de apel este neîntemeiată și prin faptul că, pe de o parte, a calificat acțiunile inculpatului conform prevederilor art. 190 alin. (4) Cod penal și, totodată, nu a putut determina prejudiciul cauzat părții vătămate.

Ori, acuzarea nu a putut proba intenția de rea-voință a inculpatului, deoarece acesta nici nu a negat faptul că împrumutat banii de la Nichiforov R.

În același timp, în vederea aprecierii personalității părții vătămate au fost prezentate hotărârea din 04.10.2013, decizia Curții de Apel Chișinău din 05.02.2014, încheierea Curții Supreme de Justiție din 28.05.2014 în care sunt descrise schemele acestuia de a deposeda alte persoane de bani sau de bunuri, iar instanța de apel, având obligația de a aprecia și a se expune asupra tuturor probelor, a ignorat aceste înscrisuri.

Mai mult, instanța de apel nu a pus în discuție cererea apărării prin care s-a solicitat audierea martorilor apărării, or, părțile se pot folosi în egală măsură de drepturile acordate de legislația națională și internațională.

Totodată, este întemeiată sentința instanței de fond.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală – instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată

este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează diferite consecințe juridice, cum ar fi că: **„nu au fost prezentate probe că inculpatul a dobândit ilegal, prin abuz de încredere și înșelăciune banii părții vătămate..., fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii..., nu au confirmat cu certitudine că inculpatul, prin acțiunile sale, a comis escrocheria..., nu au fost prezentate probe certe și concrete privind săvârșirea de către inculpat a infracțiunii incriminate..., în lipsa probelor concrete privind săvârșirea infracțiunii de către inculpat..., vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate nu a fost dovedită, iar acesta urmează a fi achitat, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, în conformitate cu prevederile art. 390 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală... (fapta nu este prevăzută de legea penală)”**.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat din motiv că: **„fapta nu întrunește elementele infracțiunii”**;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele acuzării.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Potrivit art. 8 alin. (2) Cod de procedură penală, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4), 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată trebuie să soluționeze chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru

care instanța a respins alte probe. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, întemeiat rejudecând cauza potrivit regulilor generale, potrivit descriptivului deciziei contestate și a procesului – verbal al ședinței de judecată (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării, în special cum ar fi cele de la f.d. 29 – 46, inclusiv cererea privind audierea martorilor apărării, cererea de chemare în judecată semnată de Nichiforov R., copia depozițiilor martorului Gladuneac L. pe marginea cauzei civile, copia procesului-verbal al ședinței de judecată în cauza civilă nr. 2-3074/17, copia hotărârii Judecătoria Chișinău din 12.04.2018, cât și afirmațiile inculpatului că: „*a luat un împrumut de la acesta în mărime de 7000 dolari SUA și a eliberat o recipisă. Aproximativ în anul 2012-2013 a procurat de la o casă de amanet un inel la prețul de 2800 dolari SUA, bani pe care i-a luat de la partea vătămată. Urmau să realizeze împreună acest inel mai scump și să obțină ambii profit. Deoarece nu a găsit cumpărător, peste 4-5 luni i-a transmis inelul lui Nichiforov R., pentru ca acesta să-l vândă. Suma de 4300 dolari SUA pe care o solicită partea vătămată este prețul cu care a dorit să vândă inelul și i l-a dat acestuia pentru comercializare. Nichiforov R. i-a cerut două recipise: una pentru suma de 7000 dolari SUA și alta pentru suma de 4300 dolari SUA, iar el nu a fost de acord cu ultima sumă, pentru care i-a transmis inelul*”, raportate la declarațiile părții vătămate Nichiforov R. că: „*inculpatul a împrumutat de la el suma de 7000 dolari SUA pentru afaceri. Peste 2-3 săptămâni, inculpatul l-a anunțat că a găsit un inel cu diamant la prețul de 2800 dolari pe care ar putea să-l vândă la prețul de 4300 dolari. S-au întâlnit, inculpatul i-a arătat un inel, iar el i-a transmis suma de 2800 dolari. Ulterior, inculpatul i-a eliberat o recipisă pentru suma de 7000 dolari SUA, iar pentru a doua sumă a refuzat să întocmească recipisă pe motiv că încă nu a vândut inelul. Inculpatul i-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 11.300 dolari SUA. Suma dată include și prețul inelului care urma să fie vândut cu 4300 dolari. Paralel a depus o cerere de chemare în judecată împotriva inculpatului privind încasarea datoriei în sumă de 7000 dolari*”, cât și la rechizitoriu potrivit cărui inculpatul: „*a însușit de la Nichiforov R. suma de 11.300 dolari SUA*”.

Mai mult, concluziile neclare, divergente și confuze că: „afirmațiile inculpatului că banii pe care i-a împrumutat au fost restituiți sunt irelevante, acesta prezentând ca probe declarațiile prietenilor săi, care nu au fost prezenți la momentul restituirii banilor părții vătămate..., se respinge cererea înaintată de avocatul inculpatului privind audierea martorilor... (f.d. 53).”, nu corespund criteriilor de drept privind aprecierea probelor și circumstanțelor cauzei prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, cât și contravin prevederilor art. 8 alin. (2) Cod de procedură penală, conform căror nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa;

b) nu a apreciat în niciun fel hotărârea Judecătorei Chișinău din 12.04.2018, despre încasarea de la Gasparyan David în beneficiul lui Nichiforov Radion datorita în sumă de 7000 dolari SUA și taxa de stat 4151,208 lei.

Ori, în această hotărâre judiciară irevocabilă, instanța civilă a constatat că: „conform art. 514, 867, 871, 572 Cod civil, obligațiile se nasc din contract și trebuie executate corespunzător... conform recipisei întocmită și semnată de către Gasparyan David la 25.05.2013, acesta a împrumutat de la Nichiforov Radion suma de 7000 dolari SUA pe care s-a obligat să o restituie până la 25.08.2013...dar nu a restituit...”.

Deci, această probă scrisă urma a fi apreciată în raport cu prescripția de drept că o hotărâre civilă irevocabilă, are putere de lucru judecat, cât și a jurisprudenței CtEDO privind art. 6§1 al Convenției - că puterea de lucru judecat (*res judicata*) presupune că hotărârea beneficiază de o prezumție irefragabilă ce exprimă adevărul și că nu trebuie contrazisă de o alta hotărâre (*obligativitatea*) (*cauza Caracas c. României, cererea nr. 78037/01*), că instanțele sunt obligate să țină cont de constatările din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6§1 al CEDO, dezlegarea asupra unei probleme de drept date printr-o hotărâre irevocabilă este de natură să clarifice din acel moment acea problemă, creând speranța legitimă că ea nu va mai fi negată de o altă instanță de judecată într-o procedură ulterioară, statuarea în sens contrar fiind posibilă, prin prisma respectării prevederilor art. 6 din CEDO, numai în măsura în care ar fi posibil un reviriment jurisprudențial justificat de o nouă interpretare a Legii (*cauzele Tudor Tudor c. României, Stefall și Stef c. României, Unedic c. Franței*), că respectarea principiului securității raporturilor juridice nu permite de a reveni asupra soluției ce are un caracter final și irevocabil, or, adoptarea unei soluții contrare celei expuse prin hotărârile judecătorești irevocabile ar echivala cu revenirea asupra unui punct al litigiului, ce a fost deja tranșat și care a făcut obiectul unei hotărâri judecătorești irevocabile, nefiind identificat niciun motiv plauzibil ce ar permite de a proceda astfel și de a goli de substanță hotărârea judecătorească irevocabilă (*cauza Lungu și alții c. României*).

În aspectul vizat, Curtea Constituțională a R. Moldova, în Hotărârea nr. 4 din 01.03.2016, a relevat că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, *inter alia*, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Conturat astfel, principiul securității juridice

presupune ca statul să depună diligentă pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de avocatul Denis Tereošchin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în privința inculpatului Gasparyan Davit XXXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Gasparyan Davit XXXXXX urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 29 mai 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Anatolie Țurcan

Victor Burduh